

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vuprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1, 17.

Izhajava vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 285.

V Ljubljani, v petek, 12. decembra 1902.

Letnik XXX.

Državni zbor.

Dunaj, 11. grudnia.

Češko-nemška sprava.

Parlamentarna komisija mladočeškega kluba je imela včeraj daljšo sejo, v kateri je določila češke zahteve kot odgovor na nemške predloge. Izvolili so poseben odsek, ki naj v smislu sklepa izdela spomenico. V tem odseku so: Dr. Pacak, dr. Stranek, dr. Začek, Hruba, dr. Šileny, dr. Herold, dr. Fajt, dr. Kramář, dr. Brzorad, dr. Plaček, dr. Pantuček, dr. Dvořák in dr. Ryba.

Tudi češki konservativni veleposestniki so imeli včeraj sejo, katere sta se udeležila češki deželni maršal knez Lobkovic in grof Buquoy. Sklenili so, da počakajo, kaj sklene mladočeški klub. V ponedeljek utegne biti mladočeška spomenica gotova. Skoraj gotovo češki veleposestniki pritrdijo zahtevam čeških poslancev.

Vse kaže, da je češko-nemško premirje pred novim letom izključeno. Ker pa češki poslanci ne dopustijo dnevnega reda, dokler ne dobijo češkega notranjega jezika v uradih, zato bo vlada dne 18. ali 19. t. mes. državni zbor odgodila preko novega leta in s § 14. uveljavila začasni državni proračun.

Sladorna industrija.

Ta in drugi teden bo zbornica razpravljala o krošnjarskem zakonu in reviziji pridobitnih in gospodarskih zadrug. Vlada je včeraj predložila bruseljsko pogodbo glede sladorne industrije. Ta stvar je nujna, toda stranke se niso še zedinile glede tega vprašanja. Danes je zborovala parlamentarna komisija, da se posvetuje o tej pogodbi. Sicer je ta pogodba jako neugodna za avstrijsko sladorno industrijo, vendar pa bi bila škoda še večja, ako jo Avstrija odkloni in tako vrata odpre splošni konkurenci. To vprašanje pojasnim, ko pride na vrsto.

Češki učitelji.

Dr. Dvořák in tovariši so danes vprašali ministerskega predsednika in naučnega ministra, ali odobrujeta odlok češkega ces. namestnika, ki učiteljem prepoveduje vsako manifestacijo proti vladi, ker ne predloži v najvišje potrjenje deželnega zakona glede zvišanja učiteljskih plač. V detičnem ukazu

baje naglašajo deželni šolski svet, oziroma cesarski namestnik, da je le parlament kriv, da zakon ni potrjen. Dr. Dvořák je med živahnim odobravanjem svojih tovarišev ostro grajal ta ukaz, ki je žaljiva provokacija češkega naroda in njegovih zastopnikov. Zakon je bil v češkem deželnem zboru soglasno sklenjen, torej tudi z nemškimi glasovi, in to vprašanje ni v nobeni zvezi z državnim zborom, kakor naglašajo ukaz. Govornik prosi predsednika, naj to interpelacijo takoj izroči ministerskemu predsedniku.

Krošnjarstvo.

Danes je zbornica rešila paragrafe 10., 11. in 12. krošnjarskega zakona. Paragraf 10. našteva razno blago, ki je krošnjarjem prepovedano.

Poslanec Heimrich predlaga, da bi krošnjarji smeli prodajati kandite in sladščice. Ne obvelja.

Poslanec Spinčić opisuje bedo v nekaterih vaseh občine Podgrad v Istri ter predlaga, naj se trem vsem dovoli še nadalje prodajati kis ali ocet. Tudi ta predlog ne obvelja.

Poslanec dr. Gregorčič predlaga, naj se Bovčanom in Trnovcem na Goriškem dovoli prodajati očala. Tudi ta predlog zbornica odkloni.

Sploh pa so glasovanja jako slučajna. Zbornica je večinoma prazna. Ko je glasovanje, dr. poslanci v zbornico in mnogi niti ne vedo, o čem glasujejo.

Paragraf 11. določa, da more politična oblast prepovedati krošnjarstvo za čas kužnih bolezni. — Obvelja.

Paragraf 12. določa, da morejo občinski zaatopi prepovedati krošnjarstvo z določenim blagom. Ta sklep pa mora odobriti deželna vlada, zaslišavši trgovinsko in obrtno zbornico.

Jutri nadaljevanje razprave.

* * *

Poslanec Žičkar je vložil v zadevi „delavskega podpornega društva v Celju“ slovensko interpelacijo. Čehi, Hrvati, Rusini, v novjšem času tudi Lahi vlagajo vprašanja na vlado v svojem materinem jeziku, zakaj bi se te pravice ne poslužili tudi Slovenci?

Delavsko podporno društvo v Celju je naznanilo mestnemu uradu v Celju 14. aprila 1902, da namerava v nedeljo 9. majnika 1902 napraviti izlet iz celjskega »Narod. Doma« na »Stari grad«. Mestni urad je pa prepovedal ta izlet, češ: »Pohod po mestu bi utegnil kaliti mir in red.« A isti mestni urad je nekaj dni poprej dovolil tak izlet delavskemu izobraževalnemu društvu in delavcem v premogokopu na Pečevniku; takrat se ni kalil mir in red. Proti prepovedi mestnega urada v Celju je vložilo delavsko podporno društvo v Celju po tamošnjem mestnem uradu pritožbo na c. kr. namestništvo. Prosilo je, naj se razveljavi sklep celjskega mestnega urada in naj se naroči mestnemu uradu, da ne bo enostransko prikraševal v temeljnem zakonu zajamčene državljanske pravice. Pritožba z dne 12. majnika 1902 se pa do 6. sept. 1902 od namestništva ni rešila. Zato je omenjeno društvo 17. sept. 1902 prosilo c. kr. namestništvo, naj vendar reši navedeno pritožbo. Do 8. dec. 1902 se pa to ni zgodilo.

Radi tega so poslanci Žičkar in tovariši danes vprašali min. predsednika kot voditelja ministerstva za notranje posle:

1. Hoče li poskrbeti, da ne bo celjski mestni urad enostransko prikraševal in kršil v temeljnem zakonu zajamčenih državljanских pravic?

2. Kaj namerava storiti, da se rešitve slučajnih pritožb ne bodo neprimerno dolgo zavlačevale, kakor se godi v navedeni celjski zadevi?

Poslanec Žičkar in tovariši so vložili v današnji seji nujni predlog glede državne podpore za 170 prebivalcev v občini Dobje, politični okraj Brežice. Tamošnji kmetje so bili letos trikrat hudo poškodovani. Spomladni mraz je pokončal lepo cvetoča sadna drevesa; meseca julija je zdrobila toča poljske in vinogradne pridelke; a v jeseni je zopet zgodnji mraz zabranil, da to malce, kar je zrastle, ni moglo dozoreti. Beda je torej velika, podpora neizogibno potrebna.

Odpuščenje trgovinskih pogodb.

Veliki in nepričakovani vspehi nemške vlade v drž. zboru so povzročili, kot smo

že opetovano omenili, na Dunaju in v Budimpešti opravičen strah. Bali so se opravičeno, da Nemčija, oborožena z novim carinskim tarifom, takoj z novim letom odpove trgovinsko pogodbo z našo monarhijo in jo tako najde nepripravljeno. To je dalo povod, da sta se minula dva praznika nenadno sošla na Dunaju Koerber in Szell ter storila v tem oziru nujno potrebne korake. O vspehu tega koraka poročajo tržaškemu »Piccolo« z Dunaja to-le: Poslanec Basevi se je o stvari razgovarjal z vplivno osebo iz Berlina, ter od nje izvedel, da sedaj niti Nemčija niti Avstro-ogrska ne mislita na odpoved trgovinskih pogodb z dnem 31. decembra. S tem pa seveda ni rečeno, da se pogodba ne odpove tekom leta. A vendar vseh je dosežen in naši vladi sta s tem pomirjeni.

Preostaja torej le še pogodba z Italijo. Italija se sicer z vsami silami brani odpovedi obstoječe pogodbe, ker ima od nje radi znane vinske klavzule vsestranske koristi. Izza kulis se javlja, da bi naša vlada rada vstregla tej želji svoje prijateljske zaveznice, vključno temu, da jo je državni zbor pozval, naj se na vsak način zviša carina na italij. vino, ker se silno nerada zameri Italijanom. Tu so pa nastopili Ogri ter po Szellu odločno zahtevali, da v bodoče ne sme veljati sedanja vinska klavzula. Ogrska vlada ve torej v tem oziru mnogo bolj varovati koristi svoje dežele nego naša. Vključno temu energičnemu nastopu se pa po najnovejših poročilih pogodba ne odpove, marveč samo premeni določba vinske klavzule. V tem oziru so se včeraj zopet vršila posvetovanja mej Koerberjem in Goluchowskim pri cesarju. Upanje je torej, da se popravi vsaj ta krivica, ki bo po zaslugi Ogrov v prid tudi avstr. vinogradnikom.

Lah za jugoslov. kraljestvo?

„Trieste“ prinaša nastopno vest: Graf Donato Sanminiatielli, eden prvih pospeševalcev in vzdrževalcev društva „Dante Alighieri“, piše v svoji ravno izišli publikaciji „Okolo mej Italije“, v kateri govori o aspiracijah Vsenemcev na Trst in naše Primorje, mej drugim to-le: „Na podlagi tega domnevanja, ki gotovo ni izmišljeno, bi so

LISTEK.

Ljubezen do bližnjega.

Spisal J. Š. Baar. Poslovenil Fr. Štingl.

(Konec.)

Svež vetrič je zapihal — pripognil ponesne glave plamenov — zagnal jih je nižje — na stran — kjer je stal skedenj. Kakor lačne roke so segli plameni po njem.

„Že se je vnel! Poglejte! Že gori!“ vpili so ljudje, gledajoč v plamene, razlite po strehi skednja.

Na trdem potu so zarcopotala kolesa brizgalnice, katero je vleklo pet, šest mož. „Prihajate pozno!“ odital jim je nekdo.

„Ne moremo za to“, branili so se, „nihče nam ni posodil konj, sami smo jo morali vleči.“

„Le vode, vode — hitro!“ klical je načelnik. Po teh besedah so se zapirala odprta vrata sosednih hiš. „Ne puščajte jih k nam — le jih ne puščajte“, opominjali so se znotraj med seboj. „Odprite — pustite nas k studencu!“ razbijale so pesti po trdih deskah vrat. „Posušil se je, nima vode.“

lagali so se za vrati. Leteli so dalje. „Dajte nam vode!“ so iznova prosili. „Ne moremo, stepih je pokvarjen“, in hitro so od njega proč vzeli vzdigalo in betov drog. „K ribniku pojdit!“

„K ribniku!“ klicali so gasilci in vlekli težko brizgalnico.

„Sosedje — gospodje — prosim vas — pojdite črpat — pojdite k brizgalnici“, vabil je občinski stražnik. Krog gledalcev se je raztegnil kakor megla — ljudje so se umaknili, skrili v temo.

„Ta—ti—ti—ti—“, zacvilila je trobenta načelnikova, in pri ribniku se je slišalo povelje: „ena — dve — ena — dve.“ Kakor skozi debelo žilo kri, tako je skozi suho cev stopala voda naprej.

„Le-sem brizgajte — sem — že se tudi tukaj vnema“, zaklical je gasilec in trgal kraj cevi iz rok tovariša.

„Načelnik mi je ukazal brizgati tam-le“ — pričkala sta se — in dragocena voda je med tem brizgala na cesto v prah.

„Jaz tukaj ukazujem“, vmešaval se je mož s pozlačeno čelado. „Kaj sem vam ukazal?“

„Tako? Tujca branite — in mojega svaka ne? In to ste bratje, gasilci? Uma-

zanci ste, da vam povem“ — in razburjen je vrzel čelado in pas na tla pod noge načelnikove.

In medtem, ko so se pričekali, divjal je ogenj razbrzdano dalje. Skakal je in razsajal, cvetel in šumel, hčotal se in radoval kot hudobec. Požrl je streho, skedenj, in kakor lačen tiger je skočil na sosedno hišo. Samo goči krovu, sklenjeni kakor prsti obeh rok, ognjeni, pokriti z žerjavico in ogoreli, so molili proti nebu, in v sklepu zgoraj, tam, kamor so utaknili šopek, kadar so jih vzdigovali, kjer so bili z žebliem zvezani, da bi ne šli narazen, tam je gorel kakor zlata katica, rumen plamenček.

„Ta—ti—ti—ti“, klicala je trobenta — „črpat vodo — vodo“, klicali so ljudje.

„Sosedje, gospodje, pomagajte! Na pomoč gasilec! Pojdite, prijatelji!“ — silil je stražnik odraslega fanta, ki je bil naslonjen na nasprotni zid in držal roke križem.

„Saj sem ravno zdaj prišel“, lagal je predznan, „baš zdaj sem pustil brizgalnico iz rok.“

„Torej oprostite, gospodje, sosedje!“ se je iznova čul njegov glas, ki je bil že od samega vabenja ves hripav.

A nihče se ni zganil. — Pred ognjem, v polni svetlobi je stala truma vaških odličnjakov. Bil je tu grajščinski oskrbnik, gozdar, učitelj, bogatejši kmetje — stali so v krdecu kot častniki pri vojaških vajah, dajali so zmedene ukaze in složno obsojali nemarnost ljudi . . . tistih, ki so stali za njimi — bolj oddaljeno, ker se niso upali pridružiti k njim. Da, tako so tu stali vsi. Samo gledali so, naslajali so se kakor Ne-ron ob veličastnem prizoru rastočega požara. Ravno tako je bilo, kakor bi bili povabljeni, da naj ob tej in tej uri pridejo k požaru — kot k gledališni igri, k plesu, k zabavi . . . Tako so tu stali z razširjenimi očmi, z napeto pozornostjo. Z vzkliki so izražali svoje presenečenje, opazujoč napredovanje ognja. Opozarjali so se med seboj na posebno zanimive podrobnosti:

„Poglejte golobe — reveži — ali vidite — kako se sušejo? Kako letajo? Eden je že doli padel — drugi —“.

„Poglejte — mačko — revica, kako je opečena . . .“

„Nesrečneži, vse jim bo zgorelo!“ — mlovali so z besedami.

In še-le, ko se je ogenj do siteda na

razširila nad Trstom moč Germanije. In Trst, ne več avstrijski, ampak „nemški“, bi predstavljal za nas najhujo nesrečo, ki si jo je mogoče misliti, dočim bi me ravno ne plašilo kraljestvo jugoslovansko z nekoliko milijoni prebivalcev onostran Adrije. — Kakor se vidi, si mož prej želi jugoslovanskega kraljestva, nego nadvlade Germanije, a bržkone le zato, ker se Lahi bolj tresejo pred Nemci nego pred Slovani.

Nemški carinski tarif vsprejet.

Nemški državni zbor je včeraj v drugem branju sprejel vladno predlogo s 182 proti 136 glasovom in preostaja torej le še formalno tretje branje, ki se vrši v soboto. Socialni demokratje in z njimi združeni opozicijski poslanci so za včerajšnjo sejo nagromadili celo vrsto preminjavalnih predlogov, toda na predlog poslanca Spahna je zbornica z 202 glasovoma proti 119 šla preko vseh na dnevni red ter s 182 proti 136 glasovom definitivno odobrila Kardoffov enbloc predlog. S tem je dognana razprava o carinskem tarifu, za katero so potrebovali 112 sej.

Vojno stanje v Venezueli.

Ceravno formalno Nemci in Angleži še niso napovedali vojske Venezueli, je zavladalo vendar z včerajšnjim dnevom ondi pravcato vojno stanje. Prišli so, kot znano, Nemci in Angleži, ker jim venezuelska vlada na ultimatum ni dala povoljnega odgovora. Zajeli so štiri vojne ladije v ime cesarja Viljema in kralja Elvarda ter jih razurne, ki jo je za Francoze reklamiral francoski zastopnik, potopili v morje, potem ko so moštvo spravili v varno zavetje. Skoro istodobno so proglasili blokado glavnega пристanišča La Guayra. Prehod je dovoljen edino le ladijam severoameriških zveznih držav, dokler te ne bodo kršile obljubljenega popolne nevtralnosti. To bo pa seveda silno težko, ker javno mnenje v Severni Ameriki simpatizira z Venezuelanci ter se posebno častniki nič kaj radi ne uklanjajo Rooseveltovemu mnenju. Menda ravno vsled tega pa predsednik Castro tako odločno vstraja na prvotnem stališču ter noče še ničesar vedeti o kakikolpitolaciji. Izdal je oklic na prebivalstvo, v katerem pravi, da je nastop Nemcev in Angležev krivičen ter pravica na strani Venezuele. V oklicu pozivlja ljudstvo, naj stori svojo dolžnost v obrambo domovine pred tujimi nasilniki. — Ljudstvo se res navdušeno odzivlja ter že sedaj prireja burne demonstracije proti sovražniku. Vse se oborožuje.

Najnovejše vesti javljajo, da so oblasti v Caracasu oprostila vse aretirane nemške in angleške podanike, ker so se zbala odločnega nastopa 320 pomorščakov nasprotne mornarice. Venezuelske čete so že odšle s svojimi topovi iz Caracasa v La Guayra in včeraj zjutraj je došlo pod osebnim poveljstvom predsednika Castro tje že 2000 mož

razsajal, in ko je nasičen, naveličan, utrujen, sam prenehal, so odhajali prijetno razburjeni domov, razgovarjajoč se, kako se je delalo pri ognju in kako naj bi se imelo delati; obenem pa so se zgražali, kako so zdaj ljudje nemarni, sebični, in iznova so si pripovedovali zanimive podrobnosti prizora, ki so ga bili ravno zdaj videli. Gostilne so se odprle, možje so jih napolnili, pili so in se pričkali . . .

Po polnoči je izza gore priplaval na nebu veliki mesec in okoli njega kot ribe v mrežo vjete so zatrepetale srebrne zvezde, kakor bi bile iskre, ki so se iz požara porodile, in so žalostno gledale našo vas.

Tu je v vrsti hiš zevala luknja, kakor bi se iztrgal zob iz željusti. Bilo je pogorišče, na katerem je Malec, naslonjen z obupno glavo ob zakajeni zid, žalostno jokal.

»Okradli so nas — okradli so nas!« je naenkrat v pošastno noč zaklicala grozno tožbo z ubitim glasom njegova žena. Vračala se je z mesta, kamor je bila znosila majhno premoženje, katero je bila rešila iz plamenov . . .

»Pisler zabele — dve pernici — devet koščkov povenjenega mesa — oh, Bog vé, kaj so nam še vzeli . . .«

»Okradli so nas — okradli«, grozna, strašna tožba na podlo ljudstvo se je iz teh besedi vzdigala proti nebu . . .

z 18 topovi. Poleg tega pričakujejo že danes še 800 mož pod vodstvom Castrovega brata. — Nemški in angleški zastopnik sta odpotovala v Trinidad.

Zanardellijevo stališče omajano.

Vsi italijanski listi brez izjeme napovedujejo sedanji italijanski vladi bližnji konec. Pokopal jo bo v prvi vrsti, kot smo že omenili, znani načrt o ločitvi zakonske zveze. Te dni pa se je pojavil v zbornici še drug do godek, ki kaže, kako se opozicija pripravlja na odločilen boj.

Posl. Sacchi, eden prvakov skrajne levice, je namreč odločil svoj zbornični mandat, ker je njegova stranka propadla pri občinskih volitvah v Cremoni, kjer je Sacchijev volilni okraj. — Prvi, kateri je v zbornici predlagal, naj se Sacchijeva demisija ne vsprejme ter naj se ga naprosi, da obdrži svoj mandat, bil je načelnik opozicijske desnice, posl. Sonnino. Iz tega in iz prijateljskega razmerja, ki zadnje čase vlada med Sacchijem in Sonninom, sklepajo laški listi, da se med tema dvema snuje parlamentarna zveza, ki namerava vreči sedanjo vlado. Po teh virih bo že v prihodnji spomladi imela Italija novo vlado Sonnino Sacchi.

Iz brzojavk.

Čehine opusté obstrukcije. Dunajski listi javljajo, da se gotovim strankarskim mešetarjem ne bo posrečilo odvrniti Čehov od obstrukcije ter se torej budgetni provizorij ne bo rešil parlamentarnim potom. — Parlamentarno delo. Prvotno določene sobotne seje poslanske zbornice ne bo, ker hočejo dati Čehom časa za sastavo elaborata. Zadnja seja v tem tednu je danes. Prihodnja se vrši v ponedeljek popoldne. Krošnjarski zakon bo rešen v dveh ali treh sejah, potem pride na vrsto zakon o terminu kupčiji. — Nižje avstrijski deželni zbor se snide k izrednemu zasedanju 19. t. m. Rešil boče proračunski provizorij in izvršil volitve v deželni odbor. Deželni maršalom bo bržkone imenovan opat Schmolk. — Vojaška predloga v ogrskem parlamentu. Finančni odsek ogrske zbornice je vsprejel nespregmenjeno predlogo o vojaških novincih ter tudi drugo predlogo o rezervistih. — Morski roparji v Rdečem morju. Neko angleško jadernico so napadli v Rdečem morju morski roparji ter jo opleni. Angleška vlada odpošlje takoj eno vojno ladjo. — Proračun dunajskega mesta je bil včeraj zjutraj ob 2 uri sprejet tudi v tretjem branju.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. decembra.

Peti shod slovenskih časnikarjev

bo prihodnje leto v Plzinu dne 31. maja, 1., 2. in 3. junija. Tako je sklenila osrednja zveza slovenskih novinarjev v Pragi dne 1. dec. Pri tej seji se je razpravljalo tudi o slovenski časnikarski dopisovalnici.

Narodni šolski svet. »Slovenski Gospodar« priobčuje podatke, katere smo priobčili v »Slovincu« o gibanju Slovencev in Nemcev v Avstriji ter pravi: »Tudi na Štajerskem smo šli nazaj. Mnogo so krive na našem nazadovanju tudi šole po Spodnjem Štajerskem. Slovenske šole se s capljenjem v mnogoštevilne vaške šole slabijo, nemški pouk v šolah se vedno bolj razširja in za nemške šole med nami počteno skrbijo Nemci in nemškutarji. Slovenci pa se za šolstvo premalo brigajo. Naši učitelji — po svoji večini — gledajo le na Kranjsko in podpirajo kranjske Dimnike in Jelence, za nazadovanje slovenskega šolstva pa se ne zmenijo. Bil bi nujno potreben nekak narodni šolski svet, ki bi uravnaval našo spodnještajersko šolsko politiko. Toda to bi bilo pozitivno delo in ne napadanje, za take reči pa še pri nas sedaj ni smisla! In mi vsled tega nazadujemo in propadamo. Če pa kdo na kaj opominja, je rogovilec in razgrajalec!« — Slovenski učiteljatvo naj o teh besedah premišljuje.

Promocija. Cand. med. g. Pavel Kanc bo promoviran doktorjem vsega zdravilstva v soboto dne 13. decembra 1902 ob 12³⁰ uri opoldne v avli c. kr. Karl-Francove univerze v Gradcu.

Odlikovanje. Cesar je podelil namestništvenemu svetovalcu in voditelju okrajnega glavarstva v Gorici, Henriku grafu Attenu, naslov in značaj dvornega svetnika.

Grof Clary, ces. namestnik na Štajerskem, je postal častni doktor prava graške univerze.

Koroško šolstvo. Sola v št. Jakobu v Rožu je dobila često učit. moč v osebi gđe Olge Šivic.

Učiteljske vesti s Štajarskega. Za učiteljico na šolo v Leitersberg Krčevino je imenovana gđe Reich, za učiteljico na šolo v Pekrah gđe Olga Janšek.

Nevarno bolan je na Dunaju že več dni presvetli gospod Hugon knez Windisch-Graetz. 80letni gospod se je prehladil na lovu na Ogrskem. Previden je bil s sv. zakramenti za umirajoč. Obolel je tudi predsednik gosposke zbornice knez Alfred Windisch-Graetz.

Dr. Ladislav Rieger je dne 10. dec. dovršil 84. leto svoje starosti. Mladočeska burja je za nekaj časa otemnela v narodu njegovo častljivo osebnost, a zdaj ko so Mladočehi ravno tam, kjer so bili pred nedavnim Staročehi, ga spoštuje vse brez razlike.

Zakon proti pijančevanju. V državnem zboru je Čeh Hajek predložil nujni predlog, naj vlada potegne nazaj svoj načrt zakona proti pijančevanju in naj ga dá v pretres trgovinskim zbornicam, katerih mnenje o tem naj zasliši. S tem bi bil zakon zopet za dolgo časa pokopan in gorjé, ki narašča v državi vsled pijančevanja, bi naraščalo. Za Hajekov predlog pač ne morejo biti pravi ljudski zastopniki.

Zvišanje pokojnin civilnim drž. uradnikom in uslužbencem. Z zakoni z dne 19. julija 1902. l. drž. zak. št. 220 in 221 se je dovolilo civilnim državnim uradnikom (državnim učnim osebam) petih najnižjih činovnih razredov (šestih najnižjih dijetnih razredov) osebam orožniškega moštva in orožniškim uradnim slugam, kakor tudi civilnim državnim uslužbencem, ki spadajo v vrsto slug, oziroma vdovam civilnih državnih uradnikov in državnih učnih oseb povišanje po prejšnjih predpisih praviloma odmerjenih preskrbninskih užitkov. To povišanje znaša 10%, odnosno 8%, 15% in 12% z v omenjenih zakonih navedenimi omejitvami in najmanjšo izmero preskrbninske pristojbine v znesku 800 K za civilne državne uradnike in 400 K za druge opravilence. Vdeležene stranke se na zgoraj omenjeno postavlo opozarjajo z dostavkom, da se povišani preskrbninski užitki nakažejo le na zahtevo opravičenega in po presoji zglasene pravice. V to svrhu imajo vpokojeni državni uslužbenci, oziroma vdove taistih, ki menijo, da imajo pravico do povišanja dosežanega preskrbninskega užitka, dekret, s katerim jim je bil dovoljen dosežanji preskrbninski užitek, ali na kratko izročiti za likvidacijo dotičnih pobotnic pristojnemu uradu ali pa vposlati z nekolokovano vlogo onemu oblastvu, koje je dosežanji preskrbninski užitek prvotno dovolilo.

Zvišanje pokojnine pri državnih železnicah. Dne 1. sept. 1900 uvedle so se na državnih železnicah nove pokojninske določbe, veliko ugodnejše, nego so bile iste do tega časa; vzlasti bil je zdatno zvišan minimalni pokojninski znesek uslužbencem in njih vdovam. Nove določbe vendar niso imele veljave na pokojnine, koje so bile po prej veljavnem penzijskem oziroma provizijemskem navodilu odmerjene. V soglasju s finančnim ministerstvom odločilo se je železniško ministerstvo, pričdenši z dnem 1. januarjem 1903 povišati vse po prejšnjih navodilih odmerjene pokojnine na sedaj veljavni pokojninski znesek, in sicer 800 kron za uradnike ali njih vdove, 600 K za poduradnike ali njih vdove, 400 K za uslužbence v služabniški kategoriji ali njih vdove in 300 K za čuvaje ali delavce in njih vdove. Sosebno svoječasnim uslužbencem podržavljenih privatnih železnic in njih vdovam, kojih pokojnine so deloma popolnoma nezadostne, bode navedeno zvišanje brezdvomno jako zaželjeno novoletno darilo. V užitek zvišane pokojnine stopi 399 vpokojenih uslužbencev in 1360 vdov. V pokritje tega rabi se v prvem letu K 178.165.

Umrli je v Beljaku bivši naduštitelj v Podklostru g. Jan. Lah, star 66 let. — V Postojni je umrl odvetnik g. dr. Jos. Bisjak.

Izvirne slike na prodaj. Umetniško društvo je razstavilo v mali dvorani tukajšnjega »Mestnega doma« 60 slik Ivana Groharja. Tu so pokrajine, žanri, skice za cerkvene podobe, razne študije in skice. Društvo prodaja te slike v ta namen, da pokrije s skupnino dolg Groharjev pri društvu. Razstava se otvori jutri v soboto 13. t. m. Občinstvo se vabi, da nakupuje slike na korist društva. Cene so najnižje.

Za poštne ekspeditore je izšla narredba, da samo vsako peto mesto poštarja dobi ženska.

Pozor. Kakor sem izvedel, je neka nesrečna oseba iz Kranjske na podpisancu ime naredila dolg pri neki družini v Trstu. Ker sem tega imena edni duhovnik v ljubljanski škofiji, sem primoran opozoriti posebno duhovske kroge na Primorskem, da naj dotičnika, če bi še nadalje pod tujo firmo hotel uganjati svoje špekulacije, smatrajo za — izgubljeno eksistenco. — Janez Mikš, župnik v Trsteniku na Gorenjskem.

Pri porotni obravnavi aretiran. Ključavničar Jožef Potokar, ki je še le nekaj mesecev v Novem mestu, je bil, ko je poslušal neko porotno obravnavo, v porotni dvorani v Novem mestu aretiran. Potokarja so izročili sodišču.

Odvetniki v talarju Štajerska odvetniška zbornica se je izjavila za to, naj pri sodnijskih obravnavah tudi odvetniki imajo talar in baret.

Utonil je 9. dec. na Malem Kumu v vodnjaku pred domačo hišo dvanajsetletni Janez Pobjlšaj. Spodrsnilo mu je najbrže na ledu, ko se je stegnil, da bi zajel vode. Pogrešili so ga čez kake pol ure in ker tudi policia ni bilo, iskali in našli so dečka v vodnjaku.

Žalosten spreved pomikal se je iz Trboveljske postaje na vrh Kuma. Dva moža nesla sta bolno hčer kumekega cerkovnika čez 1000 metrov na višino. V Ljubljani so ji v bolnišnici nekaj kosti iz stopal pobrali.

Tržnico nameravajo zgraditi tudi v Gradcu.

Zopet žrtve tržaške burje. V Trstu je burja predvčerajšnjim mehanika Iv. Marcotti vrgla s tako silo ob tla, da si je Marcotti razbil črepinjo. Marcotti, ki je smrtno ranjen, ima tri nepreskrbljene otroke. Burja je razurno tega vrgla na tla še več drugih oseb, ki pa niso bile tako težko ranjene; nekaj izmed teh je bilo vsprejetih v bolnišnico.

Mostova čez Savo pri Zagorji in pri Trbovljah bi bila že lahko skoro gotova, če ne bi bila slavna južna železnica sitnosti delala. Pa tudi druge oblasti imajo počasne »šimelne«. Gospodje po kancelijah se pač ne vozijo čez Savo na brodovih in čolnih, k večjem v galošah čez ulico v kavarano. Zlaj je pa tudi zima vstavila delo.

Zimski cveti. V Krkavcih (Istra) stoji češpljevo drevo tik dekanovega vrta že par dni v najlepšem cvetu.

Prepoved krošnjarstva s suho robo zadela bi vse prebivalstvo, ki take robe potrebuje. Če se bo smela prodajati ta roba le v štacunah in na samnjih, podražila se bo mnogo, pa ne v korist kmetov in ne v korist Ribničarov: med izdelovalca in kupovalca bočejo potisniti trgovca, da bo tudi pri tej robi molzel oba. Če ne bo drugače, naj bi kmečke občine ali volilci pošiljali peticije in shodi resolucije na drž. zbor.

Ljubljanske novice.

Ljubljanski občinski svet ima v torek, 16. dec. t. l. ob 5. uri popoldne v mestni dvorani izredno mesečno sejo, v kateri se bodo rešile ostale točke iz zadnje seje in več novih.

Prezidali se bodo nekateri prostori v Drelsetovi hiši na Mestnem trgu, kjer se nastani z novim letom trgovina trdke Netschell (Bnatović).

Zmešalo se mu je. Užitenjski paznik J. Učar na mitnici na Dun. cesti je bil včeraj prepeljan v bolnico. Zmešalo se mu je v glavi.

Poštnice uradnice v uniformi. Zadnje dni so dobile poštne uradnice uniforme, ki se jim kaj lično poda.

Nasledek nagajanja. Franc Lukman, deset let star sin mitniškega paznika, je bil

danes na Dunajski cesti od nekega posestnika tako tepen, da je telesno poškodovan. Topen je bil, ker je baje nagajal posestnikovim otrokom.

Ljubljanski tatovi v Celju? V hotelu »pri angelju« v Celju sta dva dečka, ki sta se izdajala za kovinarja iz Ljubljane, ukradla Jakobu Sketu 110 kron, neko menjico za 450 gld. in nekaj računov.

Postajališče električne železnice pred vojaškim preskrbovališčem v kratkem preneha, in bodo zanj naprej vozovi ustavljali se samo pri pošti, kar je tudi najbolj na mestu.

Koncert »Ljubljanske društvene godbe« bo v soboto, dne 13. t. m. v »Narod. kavarni«. Začetek ob devetih zvečer. Vstop prost.

Na južnem kolodvoru je skladišni delavec Anton Zupancič, stanujoč v Jenkovih ulicah št. 7, ko je nesel težak zaboj v vagon, na tleh spodrsnil in padel. Mož se je poškodoval.

Vojaki kalilci nočnega miru. Včeraj zvečer okoli 10. ure so po Sv. Petra cesti trije vojaki 27. pešpolka prav glasno kričali in kahli nočni mir. Dva policaja sta jih vstavila in spravila v vojašnico.

Dvoboj radi Code lijevega avtomobila. Po Ljubljani se govori, da je baron Codelli pozval na dvoboj g. nadinženirja Žužka, ki je napadel v zadnji občinski seji Codellijev avtomobil. V ponedeljkovi seji kluba mestnih očetov pride baje ta zadeva na razgovor.

Zaradi nenravnosti obsojena je bila Amalija Altman, šivilja v Ljubljani, na šest mesecev težke ječe.

E izabetina otroška bolnica je dobila letošnje poletje ob Elizabetni cesti in Strelških ulicah novo železno ograjo in kamenito podlago. Zadnje dni pa so napravili pri vходу tudi ličen napis nad železnimi vrati.

Zginila je — kdo? Tabla z napisom ljudske in dijaške kuhinje na poslopju starega strelišča je zginila in ni je od zadnje slavnosti več videti. Menda je vsaj ni dala kranjska hranilnica doli vreči, zato morda, ker je bil na njej najprej slovenski in potem še le nemški napis? Pripomnimo, da je bila tabla še nova in zelo potrebna.

Kotiček za liberalce.

Začimbe »najinteligentnejših«. Zadoji »Učit. Tov.« se jezi, da hoče »Slovenec« pridobiti učiteljsvo z »juhicami in nespretnimi začimbami.« Zato pa hočemo mi pobrati z juhic »Učit. Tovar.« nekaj »začimb«, katere morajo žalibog pozirati liberalni Neslomskarji. Tu se bere: Učitelji v »Slov.« so začeli delati zgago, nekaj močitev, klerikalci so zmetali na učiteljsvo več žvepla, laži in obrekovanj, kakor ga je padlo na Sečemo in Gomoro, koliko svobodnih misli so že klerikalci zatajili, pogazili, zadavili? Vzor katoliške jezuitske vzgoje je, da postane človek nem stroj, avtomat! »Učit. Tov.« klerikalcem kliče: Ali je Kristus svoje nasprotnike zmerjal z bando, požeruhi? No, nevedni »vzgojitelji«, ali ne veste, da je liberalce Kristus imenoval »gadjo zalego«, »pobeljene grobove«, itd? Nečuvno nova trditve je naslednja: »Učiteljsvo nima hujšega sovražnika, nego je klerikalizem«. Izvirnost tega stavka je pretresljiva. Dalje piše učiteljski list: »Gospoda, mi ne bi bili zadovoljni, da naše plače ostanejo take kot so, kamoli, da bi bile take, kot so bile pred 30 leti!« Ista »gospoda« pa v »Narodu« zahteva, naj duhovniki dancs nimajo za vinar več, kakor so dobivali pred 120 leti! Da imajo liberalci še vedno nekaj življenja v sebi, nam dokazuje duhoviti člankar »Radovednež«, kateri prepričevalo piše: »Uhl mraz je, g urednik, kakor v Sibiriji. V naši idilni dolinici smo imeli na dan sv. Klementa ravno — 18° R. To je pokalo! V naravi je mraz in zima, a v naših srcih pa cvete prava, pravcata »rajskomila pomlad«. — Ta mož se baha, da bo dal 1 h za ljudski sklad. Dalje nas pozivlja: »Zahtevamo, da nam spišejo »Slovenčev« pedagogi tako »logiko«, kjer bo vse ono »zapopadeno« — kar po njih mislih odgovarja »pravi katoliški logiki«. Taka knjiga bi bila pa za »Neslomskarje« vsekako preučena; kot »formalno stopnjo« jim priporočamo za zdaj »Olikanega Slovenca«.

Izpred sodišča.

V nevarno družbo je zašel dobro vinjeni France Iskra, ko je dne 28. sept. t. l. popival po Kamniku. Pridružila sta se mu kajzarjeva hči Neža Pirš in Franciška Jašovec, ki jo le za šalo nazivljejo »Nedolžnost«, obe iz Kamnika, še s tremi spremiljevalci. Krenili so jo skupaj v Pinterjevo gostilno in ker se je France Iskra nadodarnega kazal, ni se čuditi, če sta spremiljevalki navidezno kazali svojo posebno prijaznost in ljubeznivost petičnemu gostu, v resnici pa rabili ta maneuver le v to svrhu, da so roke tem ložje stikale po Iskovih žepih; kajti drugo jutro je ta v svoje začudenje zapazil, da mu je bilo približno okoli 140 K iz žepov pobranih. Posebno mojstrsko je opravičala ta posel Neža Pirš,

ki je iz listnice vzela 60 K, katere je izročila Francetu Stempiharju, češ ti jih spravi, da jih ne bodo žandarji vzeli; pa tudi drobiža se ni branila, a njena radovednost, koliko je vzela, jo je izdala, ker se ni mogla zdržati, da ne bi bila pred Pinterjevo vežo prešela, kako se je je kaj plen obnesel. Obsojena je bila na 2 meseca težke ječe z 1 postom na teden, nasproti je pa bila Franciška Jašovec od zatožbe oproščena.

Pretep na vodu. Delavci Karol Skok, Janez Trdina, oba iz Domžal, in Stefan Kovič iz Doba so pred odhodom na delo spili 1 liter žganja. Na cesti blizu Ježice srečajo voznika Toneta Steleta, ki je imel z moko težko naloženi voz in vozil proti Ljubljani. Ne zaeneti se na opomine voznikove poskačejo vsi trije na voz, Trdina skoči proti Steletu, ga zgrabi z eno roko za prsa, z drugo za bič in mu veli da naj miruje, drugače bo »shin«. Kmalu na to je pa prišel Aleš Črnič vozniku na pomoč, oplazi Skoka z bičevnikom po hrbtu. A Skok ga zato sune z nožem 2krat v život in prične še kamnje v njega metati. Zato je pa sodni dvor obsodil Skoka na 4, Stefana Koviča in Janeza Trdino po vsakega na dva meseca ječe.

Z nožem v pleča sunil je Janez Sitar, čevljarški pomočnik v Trzinu, Janeza Hsinriharja dne 17. avgusta v Ječevem, zato pa je dobil 6 mesecev težke ječe, katera se mu je popostrila z 1 postom in trdim ležiščem vsak teden.

Nagajati hlapce privezal vežna vrata. Pri vdovi Mni Kosmačevi na Dovjem je služil Andrej Janša za hlapca; ker je pa bil zelo svojeglaven in prepirljiv, ni čuda, če mu je ta okoli novega leta službo odpovedala. Seveda ni bilo vse to po Janšovi volji in zatagal se je sklenil maščevati s tem, da jej je po noči vežna vrata od zunaj tako z verigo zvezal, da jih ni mogla odpreti in je morala s podstrešnega okna zlesti na bližnje češpljevo drevo in od tam na tla, da se je tako rešila iz neljubega položaja. Janša je pozneje svoji gospodnji dejanje obstal ter jo prosil oduščenja, na kar ga je ta zopet vzela v službo, v kateri je vztrajal do mlega šmarna tega leta. Dne 13. septembra t. l. zvečer pregovoril je šest domačih fantov, da so šli v družbi nagajat pred Kosmačevo hišo; jeli so metati kam-nje na streho, Janša pa je zmerjal gospodnjo z ostudnimi besedami. Vsi v hiši navzdol bili so v strahu; še le potem, ko je razgrajanje ponehalo, skušali so odpreti vežna vrata, katera so pa bila ravno na isti način od zunaj zavezana, kakor prvokrat. Rešitev iz ne prostovoljnega zapora vršila se je jednako prvi. Sodišče je obsodilo Andreja Janša na šest, Lorenca Janša, Franceta Potočnika in Aleša Kokalja vsakega na štiri, Matijo Hudovernika in Franceta Pšenico vsakega na tri mesece, Franceta Hudovernika pa na dva meseca ječe.

Izpred novomeškega porotnega sodišča. Ogan Niko Hudorovac je dobil pred novomeškimi porotniki radi raznih go-lujij in tatvin 12 let težke ječe. Prič je bilo zaslišanih 41. — Oproščen je bil Anton Jakša iz Orehovice, katerega so dolžili go-lujije. — Radi detomora je bila obsojena Marija Božič iz Mladevine na 4 leta ječe. — Fr. Dremelj iz Drage je dobil radi težke telesne poškodbe tri leta in 6 mesecev ječe. — Bernard Kastelic iz Sušice je dobil radi težke telesne poškodbe 2 leti in 6 mesecev ječe. — Radi detomora je bila obsojena Margareta Habjan iz Lešnje na 10 let težke ječe, Stefan Slivnjak iz Obreza pa radi uboja na tri leta ječe. — Franc Uhan iz Dobrave je dobil radi nenravnosti 1 leto in 1 mesec težke ječe, tri leta in 6 mesecev težke ječe pa je dobil radi nenravnosti in javnega nasilstva Jožef Nečimor iz Mikot.

Sodnijska razprava proti Humbertovim se bo v bratnem vršila v Parizu. Obtožencev seve ne bo pred sodiščem, ker jih policija še ni dobila. Obtožnica je obsežna 300 strani in obravnava 120 deliktov, dasi so označena samo dejanja od l. 1893 naprej, ker ostala dejanja so že zastarana po francoskem zakonu. Senzacionalno se glasi vest, da je oblasti sedanje bivališče Humbertovih dobro znano in da se pogaja z njimi, da so se v aferi zamolčala nekatera odlična imena, zato pa bi Humbertovi prisli pred navadno sodišče in bi se jim storilo tudi še mnogo drugih uslug. Vsekakor tudi Humbertovi vedo marsikaj o tem, kdo jim je pri velikanskih sleparijah pomagal in katerim osebam so dajali denar, da se toliko časa sleparije niso odkrile.

Otrokov roman. Slika moralne propadlosti se je razvila te dni pred nekim berlinskim sodiščem. Pred sodniki je stalo majhno 14letno dekletce obtoženo tatvine. Obtoženka je pripoznala celo vrsto tatvin. Mej predsednikom in obtoženko se je razvil naslednji dialog: Predsednik: »Kaj si hotela storiti z ukradenimi stvarmi? Obtoženka: »Prodati«. Predsednik: »Da bi denar zapravila za sladkarije? Obtoženka: »Ne, hotela sem dati jesti svojemu otroku«. Pred-

sednik: »Kateremu otroku«. Obtoženka: »Svojemu otroku«. Predsednik z velikim začudenjem: »Kaj ti imaš otroka? Obtoženka: »Da!« Pri tem je pričela obtoženka krčevito ihteti. Nobene besede več niso spravili iz nje. Neki kot priča zaslišani zdravnik, ki je obtoženko poznal še z njenega doma, povedal je, da je obtoženka kot šolako deklico zapeljal neki brezvesten oženjeni mož in ko je postala mati, izpodil jo je oče iz hiše ter ji nikdar več ni pustil prestopiti domačega praga. Proti zapeljivcu je dvignjena tožba. Zdravnik je izjavil, zaslišan kot strokovnjak, da je obtoženka epileptična, vsled česar jo je sodni dvor oprostil. 14-letno mater in otroka so oddali v vzgojevališče.

Književnost in umetnost.

»Jež«.

Izlezel je »Jež«. Sicer nismo še svoj živ dan opazili na resničnih ježih kakih humorističnih lastnosti; ta žival ni ne duhovita, ne poštična, ne lepa, ne — Big nas varuj! — literarna, vendar nam je iz Hribarjeve tiskarne prilezel grdo gledajoč »Jež« z zlobno naščemerjenimi bodicami. Tudi ta »Jež« je bil enako »Slovanu« spočet kot polit. bitje, a se je rodil nepolitičen. Izvedeli smo, da je glavni urednik g. Rado Murnik odklonil nedodno insinu-cijo, da bi »Jež« kakor ranjki »B-us« blatil politične nasprotnike one stranke, katere je zavrgla vse narodne in verske ideale.

Prva številka se nam reprezentira kot nepolitična slovenska ježevina, katere ima v svojih sicer ne posebno strupenih bodicah več duha, kakor pa v svoji glavi. Ko bi imeli zagotovilo, da »Jež« ostane tak, kakor je v prvi številki, bi mu izkušali narediti njegovo zemsko bivanje prijetno, kolikor sploh taka bodičasta zverjad reflektira na sladkosti minljivega življenja. »Slov. Narod« čuti ob njegovem rojstvu gržo prehlajenega starca in mu je vrgel v brk sledeči nekolegijalni pozdrav:

»Obetalo se je jako mnogo glede tega lista, tako da so bila pričakovanja velika. Naravno je, da je vsled tega danes izdana prva številka občinstvo nekoliko razočarala. List je brez politične barve, to je, list stoji nad slovenskimi strankama. Brla podaja razmeroma mnogo, nekaj je dobrega vmes, nekaj pa tudi precej plitvega. Ja paš velik razloček, če zapiše kdo, kadar mu kaj na misel pride, ali če mora vsake prve in tretje sobote v mesecu napraviti za toliko in toliko strani dovtipov.«

Tako glasilo »Narodne tiskarne« pozdravlja mlado dete iz Hribarjeve tiskarne. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

»Jež«.

»Jež«. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

»Jež«.

»Jež«. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

»Jež«. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

»Jež«.

»Jež«. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

»Jež«. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

»Jež«.

»Jež«. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

»Jež«. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

»Jež«. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

»Jež«. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

»Jež«. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

»Jež«. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

»Jež«. Tista zelena zavist, katere je gonilni motor vse liberalne stranke, gleda iz tega neokratnega pozdrava. Mi smo odkriti prijatelji vsake zdrave burke in vsakega poštenega dovtipa. Priznavamo, da je ta prva številka primeroma jako dober proizvod. Ali bo »Jež« ostal sovražnik volkov, ali bo začel tuliti z njimi — that is the question!

vestrelilo 6 mož. Preiskava o tem je v teku — Ritmojster defraudant. Pri vojaškem sodišču na Dunaju se je javil poveljnik odotne vojaške živinozdravnišnice ritmojster Viljem Gutt, da je poneveril tekom let 20.000 kron uradnega denarja — Odupušeni delavci. Vsi Kruppovi delavci, ki niso hoteli podpisati adrese na gospo Krupp, so bili takoj odpušteni. — Stavka kodijažev v Bolzanu je končana. — Stavka uslužbencev električne železnice se je pričela v Milanu. — Bogat trgovec obsojen na smrt. V Petrinju je bil včeraj obsojen veleposestnik in trgovec Simon Bobič, ki je svojega brata ubil s sekuro, k smrti na vešala. — Star samomorilec. V Veliki Kikindi se je ustrelil 83 letni posestnik Faber, ker se je »nesrečno zaljubil« v neko 52 letno žensko. — Tragičen dogodek. Nek srbski fant je v občini Breslovac odpeljal nekemu kmetu hčer. Mej begom se je fantu voz prevrnil in prišel je s svojo ljubljeno pod voz. Nesrečnega se nista mogla rešiti. Našla so ju zmrmzjena. — Morski roparji so v rudečem morju oropali neko angleško ladjo. — Poljski liberalci proti vseslovanski razstavi. Poljsko liberalno demokratično glasilo »Nova Reforma« dokazuje v daljšem članku, da se Poljski ne smejo udeležiti vseslovanske razstave v St. Peterburgu. Narod ne sme imeti vseh ali treh poltk, ampak samo eno, in zato bodi v tem vprašanju geslo vseh Poljakov: abstinencija!

Svatovaclavska. Predvčeršnjem je v večjem zboru poročal advokat dr. Scheiner o sedanjem položaju svatovaclavske založne. Češke založne in veliki denarni zavodi so odkrili svojo pomoč, in ozirati se je samo na lastno pomoč. Skupni deficit znaša 6 mil. kron. Ko bi prišlo do konkurza, bi se izgubilo najmanj 10% na hipotekah, kar znaša 450.000, 10% tudi pri menjicah in pri nepremičninah najmanj 20%, tako da bi pasiva narasla na 17.000.000. Članov založne je 3500. Duhovnikov med njimi je 157; iz teh iztolči 6 milijonov je nemogoče. Edino sredstvo se zdi dr. Scheinerju, ako vkladatelji znižajo svoje vloge za 20 ali 30%. Drugače je konkurz neizogiben. Pri glasovanju je bil predlog dr. Scheinerjev soglasno sprejet od vkladateljev. Takoj jih je mnogo podpisalo formule, na katerih se duhovniki odrekajo 30%, laiki pa 20% svojih vlog, da bi se rešila založna konkurza.

Moč zgleda. Sinovec burakega generala Botha, Tomaž Aldis Emmett, ki se je bojeval v Afriki, je prestopil v katoliško vero. K temu ga je nagailo to, ker je videl, kako so njegovi katoliški sobojevniki vsako nedeljo hodili v 3 in pol angleške milje oddaljeno cerkev. To ga je nagailo, da je želel bližje spoznati katoliško vero in se je slednji izpreobrnil.

Drag unuk. Iz New Yorka poročajo: Znani milijonar Clark, katerega imenujejo »kralja bakra«, je svoječasno razpisal čudno nagrado. Obljubil je milijon dolarjev tistemu svojih sinov, ki ga prvi obdari z — unukom. Sedaj je dobil nagrado drugi sin.

Društva.

(Narodna čitalnica v Kranju) vabi k gledališki predstavi, katero priredi v korist dijaški kuhinji v društvenih prostorih v soboto, dne 13. decembra t. l. Uprizoril se bo »Deseti brat«, narodna igra v petih dejanjih s petjem. Po Jurčičevem romanu spisal Fr. Govekar. — Začetek točno ob poldevetih zvečer. Zunanji gosti dobro došli. Vstopnina 1 K za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen prepotrebni dijaški kuhinji v Kranju, se preplačila hvaležno sprejemajo.

(Narodna čitalnica v Kamniku) priredi v nedeljo dne 14. grudnia t. l. v društveni dvorani točno ob polosmi uri zvečer dramsko predstavo »Mlinar in njegova hči«, založna v petih dejanjih. Spisal E. Raupach. Poslovenil Fr. Malavasič. — Blagajnica se odpre ob sedmih zvečer. Vstopnina znaša za ude 60 vin, za neude 1 K. — Slavno občinstvo se opozarja, da je začetek igre radi obilih prememb v inso-naciji določen točno na polosmih zvečer. — Med odmorom svira orkester slavne mestne godbe. Po predstavi svobodna zabava. — Kot gost nastopi g. Perdan, član slov. gledališča v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 12. dec. Cesar se je iz dvorca zopet vrnil v Schönbrunn, kjer prezimi. Na Ogrsko pojde spomladi.

Dunaj, 12. dec. Prihodnji teden bodo 4 seje. Dne 18. t. m. bo zadnja seja pred božičnimi prazniki. V slučaju, da do tega časa v zbornici ne bo rešen proračunski provizorij, se čuje, da bo vlada zaključila zasedanje, da se

tako lahko posluži § 14. Vsi uloženi predlogi bi postali v tem slučaju brez veljave in bi jih bilo treba potem še enkrat uložiti. Razne stranke pritiskajo na Čeha, naj v zadnjem trenutku puste prosto pot proračunskemu provizoriju.

Dunaj, 12. decembra. Poslanca Žičkar in Berks sta danes interpellirala trgovskega ministra, zakaj se ne dá odgovora slovenskim občanom, ki v slovenskih krajih zahtevajo slovenska imena za poštne pečatnike in zakaj se tem zahtevam ne vstreže. Ob enem sta se pritožila, da poštno ravnanje na slovenske vloge odgovarja nemški. Ista poslanca sta vprašala iustičnega ministra, kdaj bo rešena že l. 1901 od slovenskih odvetnikov podana vloga, s katero se zahteva, naj višje sodišče v Gradcu izdaja slovenskim strankam slovenske razsodbe.

Dunaj, 12. dec. (C. B.) Na interpelacijo čeških poslancev Dvořák in Novák gledé odloka češkega namest. v zadevi vprašanja zboljšanja učiteljskih plač je odgovarjal danes ministerski predsednik in izjavil, da ni niti v zadevnem odloku niti v njegovih dotičnih izjavah nikakega sledu razžaljenja češkega naroda. Ministerski predsednik ne žali nikogar, najmanj pa zastopnike tako delavnega in inteligentnega naroda kakor je češki. — Zbornica nato nadaljuje nadrobno razpravo o krošnjarskem zakonu.

Celje, 12. decembra. Včeraj se je končala pri tukajšnjem okrožnem kot prizivnem sodišču velezanimiva pravda dr. Dečko proti celjskemu županu Rakuschu zaradi razžaljenja časti. Pri cesarski maši dné 4. oktobra t. l. prišel je dr. Dečko kot zastopnik okrajnega odbora. Ker je bila okrajnemu odboru določena klop že polna, hotel je vstopiti v najbližjo, deloma še prazno klop, v kateri je bil župan Rakusch s svojim „Amtsvorstandom“; ta-le umakne svoj klobuk, dr. Dečko že vstopi z jedno nogo v klop, duhovniki so že pred altarjem, in Rakusch se v tem hipu odreže proti dr. Deckotu: „verfluchte Frechheit“. Rakusch je priznal, da se je izustil: „es wäre eine Frechheit“, „Amtsvorstand“ potrdi besedo „Frechheit“; dr. Dečko pod svojo prisego z vso odločnostjo „verfluchte Frechheit“. Prvi sodnik je obsodil Rakuscha na 20 K globe. Prizivno sodišče ga je včeraj oprostilo, utemelja joč razsodbo, da zagovor Rakuschev ni ovržen, da je on rekel le pogojno žalitev, da torej ni žalil, ker dr. Dečko ni v klop sedel. Opazilo se je, da Rakusch te razsodbe sam ni pričakoval.

Bruselj, 12. dec. Kralj Leopold je obolel in mora ostati v sobi.

Dogodki v Venezueli.

London, 12. decembra. (C. B.) Nadomestno brodovje prve vrste je dobilo povelje, naj se tekom 24 ur pripravi na odhod proti Venezueli.

London, 12. dec. (C. B.) „Daily Mail“ javlja iz Willemstada: Venezuelška oblastva v Puerto Cabello utrjujejo mesto. Angleškega in nemškega konzula ter vse nemške in angleške podanike so zaprli ter konfiscirali njih metje.

Umrli so:

10. decembra. Martin Smeraj, postrešček, 64 let, Emonska cesta 33, otrpnjenje sica — Fran Indof, zidar, 54 let, Hradečkova vas 5, vodenica.
11. decembra. Alojzij Kalis, žena imejtelja zavoda za službe, 46 let, Prešernov trg 3, valed raka.

V bolnišnici:

8. decembra. Agata Meršek, šivilja, 20 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 5082 m, srednji tlačni tlak 785.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebes	Temperatura v 4 m višini
11. 9. zveč.	749.3	-4.2	sr. jvzh.	oblačno	
12. 7. jut.	748.9	-5.1	sl. svzh.	oblačno	0.0
2. popol.	747.8	-3.6	sl. jug	jasno	

Srednja včerašnja temperatura -3.8°, normale -1.1°.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Dunajska borza

dné 11. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101.10
Skupni državni dolg v srebru	101.10
Avstrijska zlata renta 4%	120.85
Avstrijska krona renta 4%	100.50
Ogerska zlata renta 4%	120.85
Ogerska krona renta 4%	97.80
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glid.	151.0
Kreditne delnice, 160 glid.	668.50
London v ista	239.40
Nemški drž. bankovci za 100 m. avst. drž. val.	117.10
50 mark	23.40
50 frankov (napoleonor)	19.08
Italijanski bankovci	95.20
G. kr. cekini	11.80

Žitne cene

dné 10. decembra 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za spomlad	7.88	7.89
Rž za spomlad	6.97	6.98
Koruzna za maj - junij 1903	6.62	6.63
Oves za pomlad	6.62	6.63

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	7.75	7.76
Rž za april	6.72	6.73
Oves za april	6.83	6.84
Koruzna za maj (1903)	5.80	5.85

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica hanaška	8.30	8.80
južne zel.	7.50	8.15
za	6.95	7.10
lešmen	6.10	7.25
ob lisi	6.10	7.75
Koruzna ogerska stara	7.10	7.15
Koruzna ogerska nova	5.80	6.95
Čikvanti	6.60	6.80
Oves srednji	6.75	6.95
Višol	6.75	14.10

VABILO

izredni občni zbor

branilnice in posojilnice v Planini

registrov. zadruge z neomejeno zavezo

kateri se ho vršil

dné 21. decembra 1902

ob 11. uri dopoldne

v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Volitev načelnika in 1 odbornika.
2. Slučajnost.

1884 1-1

Odbor.

Montinit, pritrjevalano sredstvo za kamenje, kovino, lesovje itd., priporoča gg. Kamnosekom in ključarskim mojstrom tvrdka **BRATA EBERL**, edina zaloga za Kranjsko, v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 27 11-6

Velika vrednost

rogaške slatine in „templjevega vreca“ pa „Styria“ vreca kot dietetične in zdravilne vode spričuje najjasnejše primerjajoči izkaz rogaških in karlovarskih vrlecev, katerega oskrbnitvo toplice v Rogatecu brezplačno razpošilja. Naj se sklicuje na ta list. 1345 1-1

Učenec

za špecerijsko trgovino se sprejme

s 1. jan. 1903.

Več poizvé se 1363 3-3

pri tvrd. I. PERDAN, Ljubljana.

Najpripravnije molitve v čast Brezmadežno spočeti so v lepem molitveniku

Najboljša mati.

Dobi se v prodajalnici Katol. tiskovnega društva po 1½, 2 ali 3 K.

Tudi v velikih škrami. 1356 7

Naznanilo.

Trgovski gremij ljubljanskega stolnega mesta naznanja, da je po dežel. nem. zakoniku z dné 16. avg. t. l. v ljubljanskem stolnem mestu v nedeljo pred božičem prodaja v trgovinah vseh strok 1382 2-2

dovoljena

od 7. do 12. ure dopoldne in od 3. do 7. ure popoldne.

Izšla je knjiga

„Lurški čudeži“.

Francoski spisal Henrik Lasér, poslovenil Fr. Marešič.

Dobiti je v „Katol. Bukvarni“ v Ljubljani, in v prodajalni H. Ničman.

Cena trdo vezani knjigi 2 K, po pošti 20 h več.

Katoliška bukvarna

v Ljubljani

priporoča:

Missale Romanum (v obliki male pole) l. 1901, najnovejši mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 43-20
2. V črnem usnji z zlato obrezo K 44-40
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo K 80-40

Dobiti je ta misal tudi v še finejšem vezanju.

Missale Romanum (v četvorki) l. 1901, z najnovejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 36-40
2. V črnem usnji z zlato obrezo K 38-40
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo K 42-40

Dobiti je tudi v še finejši izdaji.

Cene veljajo s proprijem vred za katerokoli skofijo. — V zalogi so misali s proprijem naslednjih skofij: Ljubljanske, goriške, krške, lavantinske, poreško-puljske, tržaške in ogersko-hrvatskih.

Missae pro defunctis (v obliki male pole):

- V črnem usnji z rudečo obrezo K 7-20
- V črnem usnji z zlato obrezo K 8-40

Missae pro defunctis (v četvorki):

- V črnem usnji z rudečo obrezo K 6-40
- V črnem usnji z zlato obrezo K 6-96

Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida smejo vedno maševati „de Beata“:

Missale ad usum sacerdotum caeculentium (v obliki male pole):

- V črnem usnji z zlato obrezo K 19-20

Stoletna pratika

dvajsetega stoletja

1901 — 2000

z načelno podobo v barvah in jako zanimivo, podučno in koristno vsebino. Sestavil doktor Gregorij Pečjak.

Stane v „Prodajalnici katol. tiskovnega društva (H. Ničman)“ v Ljubljani, mehko vezana 1 K 30 h, v polplatnu 1 K 80 h, v polusnji 2 K. Po pošti 20 h več.

Krčmarji in zasebniki

kateri hočejo kupiti

izvrstna pristna

istrijska

vina

obrabejo naj se zaupno na Pavla Sponza, posestnika v Rovinju.

Terrano . . . 26 do 32 Kron hektli. Muškatelec. bel 32 „ 40 „

s postaje Rovinj v Istri.

1311 10-5

1863 3-3

Izurjen organist cecilijanec

mlad, neoženjen, želi z novim letom svojo dosedanje službo premeniti in priti v kak večji kraj izven kranjske dežele, n. pr. v Slavonijo ali v Hrvatsko. Poje tenor-bas. Zmožen je pravičnega koralu, voditi pevsko družbo, podučevati na glasovirju. Prevzame tudi službo knjigovodja pri posojilnici ali zadrugi, pri občini, kot občinski tajnik. Izvrstna spričala o dosedanjih službah na razpolago.

Naslov pové iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“.

Kdor ima kako telesno napako, obrne naj se takoj na strokovnjaka, ki si je pridobil bogato praktično izkušnjo v raznih bolnicah in v občevaranju z zdravniki ter je sposoben pomagati in bol. Objavlja tudi v nejezavnejh slučajih

K. Piotrowski

bandažist in orthopedist (uravnalec pohabljenih udov) 7712-12

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Umetnijski zavod za slikanje na steklo B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti:

- cerkvena okna
- različne izvršitve.

Ceniki in strokovni svet brezplačno.

Osemkrat odlikovan s prvimi darili

Koledar
katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani za l. 1903
z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učenec za več ko 400 solarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom id. stane v „Katoliški bukvarni“ krasno vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h. več.

Trikrat odlikovan s srebrno svefjino.

Prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnitvom ter občinstvu priporočam zjamčeno pristne

čebelno-voščene sveče

Kg. K 4-90.

Za pristnost sveč te vrste jamčim s svoto **2000 K.** Voščene zvitke, sveče za pogrebe, stenje in stekla za večno luč po jako nizki ceni.

Kadilo lacrimae I ^a	Kg po K 2-40
Kadilo lacrimae II ^a	„ „ „ 2-40
Kadilo granis	„ „ „ 1-20

Za obila naročila se toplo priporočam z velespoštovanjem

J. Kopač, svečar
Gorica, Ulica sv. Antona 7.

1358 1-3

Trikrat odlikovan s srebrno svefjino.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.